Minister Edukacji

DKZ-WOKZ.055.7.2025.AK
Warszawa, 07 maja 2025 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-32-783/25

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie Pana Senatora Stanisława Pawlaka, złożone na 32. posiedzeniu Senatu RP w dniu 9 kwietnia 2025 r., w sprawie kształcenia zawodowego.

Szanowny Panie Senatorze,

odpowiadając na Pana oświadczenie w sprawie kształcenia zawodowego przekazuję poniższe informacje.

Ad 1. Jakie działania podejmuje Ministerstwo Edukacji Narodowej, aby zwiększyć atrakcyjność szkolnictwa zawodowego i technicznego w Polsce?

Jednym z kluczowych działań podjętych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w zakresie rozwoju i promocji kształcenia zawodowego jest podjęcie dialogu i współpracy z organizacjami branżowymi, w tym przedstawicielami samorządu gospodarczego w ramach realizowanego od 2024 r. projektu pn. „Porozumienie branżowe na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego. Zwiększenie udziału przedstawicieli i przedstawicielek branż w rozwoju kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy", współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W listopadzie 2024 r. rozpoczęto cykl cotygodniowych spotkań branżowych poświęconych kształceniu zawodowemu, które są platformą do rozmów z przedstawicielami branż na temat zapotrzebowania na kadry średniego i niższego szczebla, sposobów pozyskiwania pracowników oraz potrzeb i oczekiwań branż związanych z kształceniem zawodowym. Spotkania mają także na celu prezentację możliwości współpracy pracodawców ze szkolnictwem branżowym, w tym kształcenia dualnego oraz pozyskanie reprezentantów branż do działań mających na celu doskonalenie i rozwój oraz promocję systemu kształcenia

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

zawodowego. W 2024 r. odbyły się spotkania z przedstawicielami 6 sektorów gospodarki: ogrodnictwa, energetyki odnawialnej, mechaniki precyzyjnej, nieruchomości, automatyki i robotyki oraz lotnictwa. W efekcie ww. działań obecnie trwają prace nad wprowadzeniem do systemu oświaty nowego zawodu tj. *technik gospodarki nieruchomościami*, w którym kształcenie będzie mogło być prowadzone od roku szkolnego 2025/2026. Wartością dodaną spotkań są wideorelacje podsumowujące przebieg obrad[1], stanowiące jednocześnie promocję kształcenia zawodowego.

Na rok 2025 zaplanowano 26 spotkań. Pierwsze cztery spotkania odbyły się w dniach 27 marca oraz 3, 11 i 24 kwietnia w dziedzinach: zarządzanie obiektami (facility management) oraz ochrona osób i mienia, transport drogowy, bezzałogowe statki powietrzne, a także przetwórstwo mleczarskie. Kolejne spotkanie w dziedzinach: papiernictwo, plecionkarstwo, przemysł drzewny oraz przemysł meblarski zaplanowane jest na 9 maja br.

Działania te będą kontynuowane do 2027 r., tak aby objęły wszystkie dziedziny zawodowe.

Jak wyżej wskazano, z każdego z ww. spotkań branżowych przygotowywany jest reportaż wideo, który składa się z materiału filmowego opatrzonego komentarzami kilku uczestników – przedstawicieli branż, w formie tzw. „setek". Wideorelacje dokumentują kluczowe dyskusje i rekomendacje dotyczące dostosowania systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy w poszczególnych branżach/dziedzinach zawodowych. Wideorelacje z tych spotkań są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W maju br., w ramach projektu MEN, zostanie ogłoszony otwarty nabór dla przedstawicieli branż do udziału w pracach planowanego do utworzenia przy Ministrze Edukacji „Krajowego zespołu konsultantek i konsultantów branżowych ds. zawodów i kwalifikacji".

Celem zespołu będzie udział w tworzeniu, konsultowaniu i opiniowaniu rozwiązań organizacyjno-prawnych ukierunkowanych na dostosowanie szkolnictwa branżowego do potrzeb polskiej gospodarki oraz wyzwań współczesnego rynku pracy, w szczególności poprzez aktywną współpracę z pracodawcami.

Jednocześnie należy zauważyć, że pracownicy Departamentu Kształcenia Zawodowego MEN są opiekunami poszczególnych branż, a co za tym idzie podejmują działania mające na celu usprawnienie i zacieśnienie współpracy między resortem edukacji a przedstawicielami poszczególnych sektorów gospodarki. Opiekunowie branż pełnią rolę stałych punktów kontaktowych między ministerstwem a reprezentantami danej branży (np. energetycznej, budowlanej, lotniczej), a także analizują ich potrzeby i wspólnie z przedstawicielami branż pracują nad tworzeniem nowych zawodów oraz dostosowywaniem podstaw programowych kształcenia w istniejących zawodach. Opiekunowie wspierają organizację spotkań branżowych, zbierają rekomendacje i dbają o ich wdrażanie w praktyce. To oni czuwają nad ciągłością i efektywnością współpracy. To działanie wzmacnia zaufanie sektora gospodarczego do instytucji państwowych.

[1] https://www.gov.pl/web/edukacja/projekt-fers---porozumienie-branzowe-na-rzecz-ksztalcenia-i-szkolenia-zawodowego

W ramach projektu MEN przewiduje się również realizację zadania polegającego na działaniach upowszechniających kształcenie zawodowe, w tym kampanię medialną promującą kształcenie zawodowe. Dodatkowo planowane są działania promocyjne realizowane w kanałach Ministerstwa Edukacji Narodowej, w tym spotu promującego kształcenie zawodowe. Jego celem będzie wsparcie procesu podejmowania decyzji o wyborze szkoły przez absolwentów szkół podstawowych w związku z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych.

Ponadto, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie realizuje projekt pn.: „Utworzenie i upowszechnienie portalu infozawodowe.men.gov.pl". Celem projektu jest przygotowanie portalu stanowiącego źródło informacji o zawodach i kształceniu zawodowym, a także wspierającego współpracę pracodawców ze szkołami oraz realizację doradztwa zawodowego dla różnych grup wiekowych. W 2025 r. zaplanowano upowszechnienie pilotażowej wersji portalu w szkołach. 20 lutego 2025 roku za pośrednictwem Systemu Informacji Oświatowej przekazano do wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych mail informujący o zasobach portalu i możliwości skorzystania z nich przez nauczycieli, dyrektorów i doradców zawodowych.

Ad 2. Czy planowane są reformy programów nauczania w szkołach zawodowych, tak aby lepiej odpowiadały one na potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku pracy?

W szkołach prowadzących kształcenie zawodowe (branżowej szkole I stopnia, technikum, branżowej szkole II stopnia i w szkole policealnej) program nauczania zawodu jest opracowywany przez nauczyciela lub zespół nauczycieli prowadzących kształcenie zawodowe w danym zawodzie, przy czym jest wskazane, aby był opracowany w konsultacji z pracodawcami lub organizacjami pracodawców właściwymi dla danego zawodu[2]. Program nauczania opracowany przez nauczycieli w danej szkole dopuszcza do użytku szkoły jej dyrektor. Należy podkreślić, że zgodnie z przepisami oświatowymi dyrektor szkoły posiada autonomię w zakresie opracowania i dopuszczenia do użytku w szkole programu nauczania zawodu, z tym że program ten musi uwzględniać podstawę programową kształcenia w danym zawodzie. Program nauczania zawodu może również obejmować treści nauczania wykraczające poza podstawę programową kształcenia w zawodzie np. treści uzgodnione z pracodawcami[3].

Minister Edukacji określa, w drodze rozporządzenia, podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego[4]. Podstawy te są na bieżąco aktualizowane i dostosowywane m.in. do zmian technologicznych występujących na rynku pracy. Zmiany w podstawach programowych lub podstawy programowe do nowych zawodów są często

[2] Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 611, z późn.zm.).

[3] Art. 22a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, z późn.zm.) w powiązaniu z § 4 ust. 6 lit. d rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. 2024 poz. 781, z późn. zm.).

[4] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 991, z późn. zm.).

inicjowane przez organizacje pracodawców, którzy również uczestniczą w pracach nad opracowaniem projektów tych podstaw. Aby przyspieszyć proces wdrażania zmian w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego od 11 stycznia br. zmiany w podstawach programowych mogą być wprowadzane po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego dla danego zawodu, a nie jak dotychczas – wyłącznie na wniosek tego ministra[5].

Niezależnie od powyższego, uprzejmie informuję, że obecnie prowadzone są prace związane z kompleksowym przeglądem i modyfikacją podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, w szczególności w zakresie dostosowania kształcenia w tych zawodach do zmian wynikających z transformacji cyfrowej i ekologicznej. Prace te są prowadzone w ramach projektu realizowanego przez MEN pn. „Porozumienie branżowe na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego. Zwiększanie udziału przedstawicieli i przedstawicielek branż w rozwoju kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy", współfinansowanego ze środków UE. Przegląd i modyfikacja podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego są poprzedzone konsultacjami z przedstawicielami organizacji branżowych właściwymi dla poszczególnych dziedzin zawodowych i zawodów, w trakcie których poddawane są dyskusji m.in. propozycje zmian w zawodach. W uzgodnieniu z właściwymi ministrami podstawy programowe zostaną zmodyfikowane we współpracy z przedstawicielami organizacji branżowych.

Ad 3. Czy rząd przewiduje dodatkowe wsparcie finansowe dla szkół zawodowych, w tym dofinansowanie nowoczesnego sprzętu i laboratoriów technicznych?

Zapewnienie finansowania realizacji zadań przedszkola, szkoły lub placówki oraz zaspokojenie potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, należy do kompetencji organu prowadzącego daną jednostkę systemu oświaty. Jednostka samorządu terytorialnego jest zobowiązana do prowadzenia (dotowania) szkół zgodnie z zasadami przyjętymi w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe[6]. Natomiast – zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych – środki niezbędne na realizację zadań oświatowych zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Od 2025 r. zmianie uległ system finansowania jednostek samorządu terytorialnego. Z dniem 25 października 2024 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W ramach ww. ustawy wprowadzono mechanizm potrzeb finansowych. Są to następujące potrzeby: wyrównawcze, oświatowe, rozwojowe, ekologiczne oraz uzupełniające[7], które są finansowane dochodami JST. Nowa ustawa wprowadziła zmianę podstawy naliczania dochodów JST z tytułu udziału w podatku PIT i CIT z podatku należnego na dochody podatników co wpływa na wzmocnienie i ustabilizowanie finansów JST poprzez zwiększenie ich dochodów własnych. Subwencja ogólna ma stanowić wyłącznie uzupełnienie dochodów JST.

[5] Art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn.zm.).
[6] Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.
[7] Art. 23 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1572).

W zakresie finansowania zadań oświatowych określono, że dla jednostek samorządu terytorialnego od 2025 roku są naliczane kwoty potrzeb oświatowych zamiast wcześniej naliczanych środków w ramach subwencji oświatowej i tzw. dotacji przedszkolnej.

W związku z wejściem w życie nowej ustawy Minister Edukacji wydał rozporządzenie w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2025[8]. Należy zauważyć, że finansowanie określone w rozporządzeniu w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych określa pewien sposób naliczenia środków, który determinuje wysokość kwot potrzeb oświatowych dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Natomiast same kwoty potrzeb oświatowych są elementem kalkulacyjnym, branym pod uwagę w kształtowaniu poziomu dochodów JST w danym roku budżetowym oraz, w odróżnieniu od subwencji oświatowej, nie są częścią budżetu państwa.

Sposób podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego określa algorytm, stanowiący załącznik do wydawanego corocznie rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w sprawie podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych dla jednostek samorządu terytorialnego na dany rok.

W algorytmicznym podziale łącznej kwoty potrzeb oświatowych dla jednostek samorządu terytorialnego w 2025[9] r. – w odniesieniu do uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe uwzględniono zróżnicowane wagi biorąc pod uwagę wyższe koszty związane z nauką zawodu.

W 2025 roku kwota potrzeb oświatowych naliczona dodatkowo na uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe wynosi ponad 3,22 mld zł.

Sposób finansowania zadań oświatowych jest powiązany ze swobodą jednostek samorządu terytorialnego w kształtowaniu polityki oświatowej na swoim terenie. Samorządy kierują się własnymi kryteriami podziału środków budżetowych na poszczególne szkoły i placówki, w szczególności mogą uwzględnić lokalne uwarunkowania i specyfikę poszczególnych szkół (np. liczbę uczniów, stopnie awansu zawodowego nauczycieli). Samorządy terytorialne, prowadząc (dotując) szkoły i placówki, działają w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, w tym finansową. W każdym samorządzie faktyczne skutki realizacji zadań oświatowych są efektem samodzielnego stosowania przepisów.

Od roku 2025 jednostki samorządu terytorialnego mogą korzystać z rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Środki rezerwy mogą być przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego realizujących zadania bieżące lub inwestycyjne m.in. w obszarze oświaty[10]. Formalnie dysponentem tej rezerwy jest Minister Finansów. MEN aktywnie uczestniczy w przygotowaniu kryteriów podziału oraz będzie opiniowało wnioski JST.

Ponadto informuję, że dodatkowe środki, o które jednostki samorządu terytorialnego mogą się ubiegać m.in. w celu realizacji zadań inwestycyjnych (w tym oświatowych), zaplanowane są w rezerwach budżetu państwa – ogólnej i celowej. O dodatkowe środki zaplanowane

[8] Dz. U. z 2024 r. poz. 1930

[9] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2025 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1930).

[10] art. 34 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

w rezerwach budżetu państwa jednostki samorządu terytorialnego wnioskują za pośrednictwem wojewody.

Szkoły mogą również korzystać ze wsparcia w ramach Funduszy Europejskich dla Regionów na lata 2021–2027, w których przewiduje się możliwość wsparcia działań w obszarze edukacji[11].

Niezależnie od powyższego 12 września 2024 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Polityki Cyfrowej Transformacji Edukacji (PCTE)[12], która ma charakter programu i dokumentu strategicznego, wyznaczającego ramy polityki państwa i działań podejmowanych w obszarze cyfryzacji edukacji w perspektywie krótko, średnio oraz długoterminowej.

PCTE opisuje działania niezbędne do przeprowadzenia cyfrowej transformacji edukacji w obliczu rewolucji cyfrowej. W dokumencie wskazano, iż zapewnienie odpowiedniego sprzętu oraz dostępu do sieci jest niezbędnym warunkiem realizacji celów edukacyjnych związanych z cyfrową transformacją szkoły a wraz z cyfryzacją szkół niezbędne jest rozwijanie cyfrowych rozwiązań dla systemu egzaminów zewnętrznych.

Działania zmierzające do wyposażenia szkół w sprzęt komputerowy, oprogramowanie i dostęp do sieci w najbliższych latach prowadzone będą w dużej mierze ze środków europejskich pochodzących z Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Jednym z podstawowych celów KPO jest zapewnienie optymalnego poziomu rozwoju cyfrowego – w skali całego kraju – oraz kompetencji kluczowych dla rozwoju gospodarki przyszłości, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Cyfryzacja i innowacyjność systemu oświaty odgrywa w tym obszarze kluczową rolę. W związku z tym KPO zakłada podjęcie i realizację licznych reform oraz inwestycji w tej dziedzinie. Spośród nich należy wskazać między innymi:

1) zapewnienie nowych komputerów przenośnych do dyspozycji nauczycieli – co najmniej 553 336 000 sztuk, i uczniów – co najmniej 735 000 sztuk;
2) wyposażenie sal lekcyjnych w połączenie z siecią LAN – co najmniej 100 000 sal;
3) utworzenie laboratoriów Sztucznej Inteligencji (AI) oraz nauki, techniki, inżynierii i matematyki (STEM) w szkołach– co najmniej 16 000;
4) cyfryzację systemu egzaminów zewnętrznych.

Ponadto należy podkreślić, że w ramach środków z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności tworzone są nowocześnie wyposażone i zaawansowane technologicznie branżowe centra umiejętności, wykraczające poza dotychczasowe tradycyjne modele kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego. Ich działalność jest nierozerwalnie związana z ogólnopolską organizacją branżową właściwą dla danej dziedziny zawodowej. Celem działania branżowego centrum umiejętności jest wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w poszczególnych branżach z wykorzystaniem najnowszych technik i technologii w danej dziedzinie.

[11] https://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-2021-2027/fundusze-dla-regionow/
[12] Uchwała nr 98 Rady Ministrów w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą „Polityka Cyfrowej Transformacji Edukacji" z dnia 12 września 2024 r. (M.P. z 2024 r. poz. 812).

Kwota przeznaczona na dofinansowanie branżowych centrów umiejętności wynosi: 1 420 000 000 PLN, w podziale na 122 dziedziny od 9 000 0000 do 16 000 000 PLN.

Ad 4. Jakie kroki są podejmowane w celu rozwinięcia współpracy szkół zawodowych z przedsiębiorcami oraz rozwoju systemu dualnego?

Ustawą z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw[13], w art. 122 ustawy – Prawo oświatowe[14], wprowadzono zmiany w zakresie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników istotne z punktu widzenia wsparcia pracodawców polegające m.in. na podwyższeniu tzw. kwot bazowych, które w przypadku nauki zawodu zostały podwyższone z kwoty 8081 zł do kwoty 10 824 zł, a w przypadku wskazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego – z kwoty 10 000 zł do kwoty 13 394 zł.

Ponadto określony został nowy mechanizm waloryzacyjny tych kwot, który polega na podniesieniu kwot dofinansowania w momencie osiągnięcia średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ogłaszanego przez GUS w danym roku lub w latach następnych łącznie, na poziomie co najmniej 105.

Wprowadzono także nowy model dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników polegający na wypłacie pracodawcy 75% kwoty za ukończenie nauki zawodu u pracodawcy i przystąpienie do egzaminu zawodowego lub egzaminu czeladniczego oraz 25% kwoty za efekt kształcenia w postaci zdania przez młodocianego pracownika egzaminu. Funkcjonujące do 27 grudnia 2024 r. rozwiązanie umożliwiało wypłatę pracodawcy kwoty dofinansowania jedynie w przypadku zdania egzaminu przez młodocianego pracownika.

Ponadto, ustawą z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (ustawa oczekuje na publikację w Dzienniku Ustaw), na wniosek MEN przewidziano zmiany w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich[15], umożliwiające niepełnoletnim absolwentom branżowych szkół I stopnia realizację obowiązku nauki poprzez udział tej grupy osób w praktykach absolwenckich.

Ad 5. Czy planowane są specjalne programy dla dorosłych, które ułatwią przekwalifikowanie się, zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych?

Poza Zintegrowaną Strategią Umiejętności 2030 kwestie podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania osób dorosłych zostały ujęte w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), zgodnie z którym dotychczasowe formuły nabywania kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowania się nie zawsze prowadziły do optymalnego przygotowania tych osób do wejścia lub utrzymania się na rynku pracy.

Problemowi temu wychodzi naprzeciw realizowana w ramach KPO inwestycja polegająca na utworzeniu i wsparciu funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU), realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej. Jednym z zadań centrów

[13] Dz.U. poz. 1933.
[14] Dz.U. z 2024 r. poz. 737 z późn.zm.
[15] Dz. U. z 2018 r. poz. 1244.

zapisanym w KPO jest „podnoszenie kwalifikacji i przekwalifikowanie osób dorosłych, w tym szkolenia dla pracowników branży (również w formule zdalnej, z wykorzystaniem technologii cyfrowych)". Zapis ten znalazł swoje odzwierciedlenie w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w której wskazano, że placówki, jakimi są BCU umożliwiają uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub zmianę kwalifikacji zawodowych. BCU specjalizują się w danej dziedzinie gospodarki. Wśród dziedzin zawodowych, w ramach których powstaną centra, znajdują się także branże kluczowe dla rozwoju przemysłu, w tym m.in. automatyka, robotyka, mechatronika, przemysł motoryzacyjny, przemysł lotniczy, energetyka odnawialna, transport, spedycja, logistyka, czy przetwórstwo spożywcze. Tym samym Branżowe Centra Umiejętności zaczynają odgrywać i będą odgrywały coraz większą rolę w reskillingu i upskillingu dorosłych, szczególnie w kontekście dynamicznych zmian na rynku pracy i postępującej automatyzacji. Dzięki współpracy z pracodawcami i instytucjami edukacyjnymi centra te tworzą ofertę szkoleniową ściśle dopasowaną do aktualnych potrzeb poszczególnych branż. Szkolenia prowadzone w BCU bazują na praktyce i wykorzystaniu nowoczesnych technologii, co pozwala uczestnikom nabywać umiejętności zgodne z wymaganiami rynku.

Ad 6. Jakie działania podejmie resort edukacji w celu zapewnienia wykwalifikowanych fachowców, potrzebnych do realizacji przemian energetycznych w najbliższych latach?

Działania resortu edukacji na rzecz zapewnienia wykwalifikowanych kadr dla potrzeb transformacji klimatyczno-energetycznej stanowią integralny element krajowej polityki w obszarze energii i klimatu, realizowanej w oparciu o takie dokumenty strategiczne, jak Koncepcja Rozwoju Kraju 2050 oraz Krajowy Plan w dziedzinie Energii i Klimatu.

Zapewnienie odpowiednich pod względem ilościowym i jakościowym kadr wykwalifikowanych pracowników ma kluczowe znaczenie w procesie wdrażania przemian energetycznych. W tym celu konieczne jest permanentne aktualizowanie oferty edukacyjnej dostosowanej do potrzeb gospodarki i rynku pracy, realizowanej w oparciu o programy gwarantujące wysokie standardy kształcenia.

W ostatnich latach w systemie oświaty wdrożono systemowe rozwiązania ułatwiające harmonizację szkolnictwa branżowego z gospodarką i rynkiem pracy. Wskazać tutaj należy przede wszystkim: ogłaszanie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski" corocznej prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy[16] oraz zróżnicowanie kwot potrzeb oświatowych jednostek samorządu terytorialnego z uwzględnieniem kosztów kształcenia w zawodzie i zapotrzebowania na pracowników na rynku pracy[17]. Dzięki temu uruchomiono mechanizmy skłaniające szkoły (placówki) i organy prowadzące te jednostki systemu oświaty do konstruowania oferty edukacyjnej odpowiadającej na zapotrzebowanie pracodawców.

Ponadto celem realizowanego przez MEN projektu pn. „Porozumienie branżowe na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego […]" jest, m.in. pozyskanie partnerów branżowych

[16] Art. 46b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.).
[17] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2025 (Dz.U. poz. 1930).

do długofalowej współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego oraz upowszechnianie współpracy pracodawców ze szkołami. W ramach tego projektu w listopadzie 2024 r. zorganizowano spotkanie branżowe, w którym wzięli udział m.in. reprezentanci branży energetyki odnawialnej, w tym licznych organizacji branżowych działających w obszarze energetyki wiatrowej, słonecznej, wodnej, pomp ciepła oraz bioenergetyki, jak również przedstawiciele firm zajmujących się produkcją energii ze źródeł odnawialnych. Podczas spotkania omówiono kluczowe kwestie związane z rozwojem kształcenia zawodowego w branży energetyki odnawialnej. Wnioski z tego spotkania będą wykorzystane m.in. w procesie modyfikacji podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego pod kątem uwzględnienia potrzeb firm działających w poszczególnych dziedzinach energetyki odnawialnej.

Kształcenie na potrzeby transformacji energetyczno-klimatycznej prowadzone jest w szkołach ponadpodstawowych w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, w szczególności w zawodach takich, jak: *technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej*, *technik energetyk*, *technik chłodnictwa i klimatyzacji*, *technik gazownictwa*, *technik elektromobilności*. W ramach systemu oświaty funkcjonuje także system kształcenia w formach pozaszkolnych. Jednostki systemu oświaty (szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, placówki kształcenia ustawicznego, centra kształcenia zawodowego i branżowe centra umiejętności) mogą konstruować ofertę edukacyjną kształcenia w formach pozaszkolnych (na kursach) adekwatnie do potrzeb firm działających na rynku pracy. Kształcenie w formach pozaszkolnych jest dedykowane, co do zasady, osobom dorosłym zainteresowanym uzyskaniem kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowaniem. Jednostki systemu oświaty w porozumieniu z pracodawcami mogą także realizować kursy i szkolenia w celu doskonalenia zawodowego pracowników.

W dziedzinie energetyki i energetyki odnawialnej powstało dotychczas sześć branżowych centrów umiejętności, które zapewnią ofertę branżowych szkoleń zawodowych dla uczniów i osób dorosłych zainteresowanych uzyskaniem poszukiwanych na rynku pracy kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowaniem.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa